समावेशिकरणको दिशामा एउटा फड्को : गोरखापत्रद्वारा प्रकाशित किरांती-कोइँच (सुनुवार/मुखिया) भाषा पृष्ठ

याले थोचे ५०७१ डारिच ९ चेरेनाअति
वि.सं. २०६७ माघ ९ आइतबार

गोरखापत्र
नयाँ नेपाल

लोलिलिंखा

दाल-मान पुरुसकार साङखुकालि

चुपलु दामलोच

यालाखोम, डारिच । दालमान आचचेकोसिमि कोइँचआन दातेमि योनाना पिशो दालमान मुलाजिङ पुरुसकार साङखु बुचिजकालि नेपाल तुरिजाम बोरदामि सेलशो गेरापेनमा गेमतेम ।

हेराला गापथोचेरेङा योचा गोशो एको पुरुसकार मुलसामिमि चाउथो पुरुसकार बा । कोइँच साहितर्तेमि आम लोका खोपाति रुलुडा आनकालि डोइति बारमालदे थाइचाकालि गोशो एको पुरुसकारमि कोइँच रेमुब्लेमकालि डोइति बारपाइतेक लाका कोइशो दे दालमान आचचे कोसडा डोइतिङा बुस राजेनदारा सुनुवारमि देंचा दुमता ।

एको पुरुसकार थेब मावातङानाइयो कोइँचकालि थेंकाका दुमबा दे गेचा गोशो नाकि । मोपातके नेलला कोइँचमि आमलोकालि राइचा मालबा दे गारशा डोइति बारमाल दे गोशो नाकि दे मुलङा बुस पुसपा मुखिया सुनुवारमि शोचा दुमता । ❑

सुनसारिङा कोइँचआन बुमदेल

चुपलु दामलोच

दारान, सुनसारि । सुनुवार सेवा सामाज नागार सामितिमि कोइँच आनकालि पुशा मुल जाशो सामबिदानसावामि आम लो दोपा होइपाइचा दे गेरापेनमा पामतेमे ।

मेको काथ्काथा आम लो, ओलो, मुलकेमकालि डोइति खुलशो रागिमि आमके यो आदिकार इसथापित पानाना लाचाकालि यो नेललेमि देतेमे । ❑

पाचान् मालशो गे

साइ, सिनात मेरे आम लोरे सेचचा ब्लेचचा माताइसे । आम मुलकेमडा जारिनारि रिदुमपाखिम मुइचा-चुइचा माताइसे । हेमपा नेललाकालि आम मुलकेम कोइने माजाम । रार्‍यामि शुरुप, केङगिर आन मुलकेमडा जारिनारि, रिदुमपाखिम कुरपातिके चापथिरि माचापथिरि कुरशा गा:चा मालतावा ।

शुरुप, केङरेआन लो अ्रवाचा मालतावा । मोपातिके कोइँच ईयि लो जामनाजामना लात । मुलकेम क्यामसिना क्याम्सिन लात । मुइशा चुइशा होइने माजामान । कोइँच लो कोइँच मुलकेम मुइशा चुइशा डोइति बारपाइदे कोइँच रुमदेल बुमदेलडा जो:वतुइवपुकि गारशा विकराम सामबात २०४४ थोचेंमि सुनुवार सेवा सामाज थारशा पिशो बा ।

कोइँच लो नु मुलकेम नेसरे कुरशा पिशो आम रिदुमपाखिम, नामजा (कला), जारिनारि, ओलो नु कोइँच लोला सेससेब्लेसे दोपा डोइति बारपाइचा देंशा सुनुवार सेवा सामाजमि लो पो:तु डानाइयो रागिङा एवोचमाइतावकालि नु आनलो, मुलकेम नु जारिनारि दिपशा होइतावे मे गे दोशो पाचा मालशो दोशो पाने चामसिबा मोशो पानेयो मजाम । मुल रार्‍या लेंशा नाक चेलसिब दुमता ।

रार्‍यामि नेसले बा:शा पि:वा एवोचमइताच नेललाकालि आन रयारो चोंइशा, मुइशा नाग थारथिमलो (संविधान) ग्युबाइदुमता । एकोआ पितिमि मुल सुसेसा सिःसि पा वा:चा मादुमवा । मोपातिके कोइँच लो नु मुलकेमडा रिदुमपाखिम ओलो, जारिनारि, नामजापुकि मालचा मालशोकालि मालबा, मुइचा मालशोकालि मुइचा मालबा मिनु कोइँच मुलकेमडा मारिमशो रिदुमपाखिम नु लोसि ताइतावा दे कोइँच नेललाकालि लो होइनाहोइना डोइति बारव मुल ।

का) कोइँच रेमुब्लेमु (सुनुवार साहित्य) :

सु मुर मे, मार मुर मे दे मुर तुइपाइबा माशशो लो म । लोमि मुरकालि दामलो चो:व आम लो देंचा नु रुपपाइबा दुमतिके लो माबा:थु मादुमबा । मार मुर सु मुर दे लोमला तुइपाइबा दुमतिके डोइति कोइँच लो ब्लोइँचा मालबा कोइँच लो ब्लोइँचाकालि कोइँच लोरे रेमुब्लेमु रेचचा ब्लेःचा मालबा । मुल सुसेसाडा लो, मुलकेम नु रिरिखिखि फ्याकिमि कोइँच लोडा रेमुब्लेःमु दोपाब्लेचा ? दोपा सेचचा दे कोइँच देलतेलमेर शेंशा दोरचा मालबा हिरचा मालबा ।

निशि) सिल-कुमसो

मुरुमि आम शात गात नु गेरशाडा लो कुमसोमि फ्लेंशा देने चाबनिमि नेपाइने चाबनिमि । गेरसिमानु सिलकुमसो पा काथा दुशा बाने जाबवा मोपातिके कोइँच लोडा कुमसो रुलुडा बारचाकालि सुसेसामि गे बारपाइचा मालबा । मे गेयो डोइता बारबा ।

सां) दामलोतुइना

दामलोतुइना देशो कोइँचकालिला मामाइ नेललाकालि मालबा । मुल सुसेसाडा एको फ्याकि (विभाग) दामलोतुइना गे थेंका डोइबा कोइँच लोरे रेंदियो कारजेकाराम, कोइँच लो रे तिबि कारजेकाराम सेलशा नेललाकालि नेपाइचा नु कोइँचाकालि नु कोइँच वेबसाइतकालि दोपा एगगे ब्लेचादे नेललाा जोबतुइबा कोइँच नु लोसि पाइबा । सुसेसाडा देलकामि बु:शा नेललेमि गे डोइति बारपाइचा मालबा ।

ले) कोइँच ब्लेसे

मुर तुइपाइबा लो देशोबुद ब्ल:शो यो मुरु तुइपाइबा थोकि मे । मुल कोइँच ब्लेःसेकालि दोपा बारपाइचा दे गे चाचा मालबा एको गेयो फ्याकिमि गे पानापाना पाशो बा ।

डा) ख्योपात सापसा नु कोइँच लोला सेससेब्लेसे

एचचि नु ईयि लो थेंका निःशि रुलुने नुप्ता । शेडना सेससेब्लेसे पंचथार प्लोंइशा ताइ मादुम । मुल जाब थोचेले कोइँच रुमदेलबुमदेल नेललाडा सेससेब्लेसेखिमि सेससेब्लेसे पाचाकालि सुसेसाडा देलका बु:शो नोले नेलले जिललामि ब्लेसेपात सोशा गामरा तांगि पापाइतेके गे डोइता बारपाइसिचा मालबा ।

कोइाच का: दुमतेक थोपो : नेललिमि मुकदुम बेअ् मुपचा मालबा

कोइाचबु का:तिच

पिदार मुकदुम : कोइाचके रिमाचेमा

पिदार पाशोनु गेनाडाना यो ग्यरा पा डोइति खोइचा मालबा । मिनु पिदार पाशोनु साइसो दे चुपलुला पोअ्चा मालबा । आ डरमि पिदार लेशशा चुपलुमिन चाअ्शा पिदार प्लेअ्चा मालबा । मेकेला पिदार लोअ्शा पाचु पुईचा मालबा ।

डोइति होपो येतंतिने : साइसो: ... चुपलु होपो, दुपलु होपो, मुसो होपो, फुसो होपो, थालो होपो । चुपलुआ ले थारशो थारसिआन ने सेतंतिने : सेखुलु, कोकोपा, निखुलु, सोंरिपा, मेखुलु, मामाखुलु, खामुता, दुमाखुलु/पारमुता । चुपलुमि ख्लुअ्शो सां फुललुआन ने सेचचा : सारिलु/पाखोलु/सुमदिमा, रेंरिलु/ माखोलु/ मामाबु, निखुलु/सामबेलु/चुनिव । मेकेले बाअ्कु देंयिआन ने सेचचा : साडखा, खालि, बुकुलि, दिरिंदि । मेकेला फुसोकालि सेचचा : दिलाजु, थामाजु, वाबुखु ।

फुसुडा खाइलिआन ने सेचचा : येसोर खाइलि, देसोर (दोलाइँशि/गुमशि?), मुसुर (मुसा?), खाइलि, लुसार खाइलि, दुसुर खाइलि, सेसोर खाइलि साइंदार खाइलि, पाइंदार खाइलि, सेकद (लोहा?) खाइलि ।

थेपथेलु (सुकुलु) आन ने : शागरा (सेरा?) खाइलि, दालशि होपो, फालशि होपो ।

साराडआ ने : ख्ला:शि, खामशु होपो ।

मुइलि (मुलि)/लां आन ने : सारिड होपो-वारिड मुइलि, जातना-रातना मुइलि, दुमा मुइलि-गुमा मुइलि, इँगि मुइलि, सासि (साया/साहे) मुइलि, खारिड मुइलि-पारिड मुइलि, सुना मुइलि ।

मुंदिसोर, खांदिमुदिआन ने : मुसो होपो-गासो होपो, फापि होपो-दुंपि होपो (फापदुप), शावदा होपो-गिवदा होपो, दुरदा होपो-निदा होपो ।

मेकेला चिं लागापरगि सेचचा मालबा ।

लागापरगि सेचचा देंशो मुल कोइँचके जिखिपुरगिआनकालि सेचचा, पुल पिदार पाचा, आदारनामदार खाइचा देंशो मे ।

लागि होपो-पारगि होपो, कालि होपो-मुलि होपो, जिखि पारगि-गारगा पारगि (पारगि?), रिखि पारगि

तारा लागा सेशशोनु सेचचा मालशो देयिपुकि : यावरे बाअ्नि, गुबरे बाअ्नि । निमा निपक्यो, कालो दुडला, जिडलो निडलो, नारेच बारेच, कोरेच फोरेच, काशोच खाशोच ।

गाउकु बोबु निमलोपुकि- इँगि निमलो, दुमो निमलो, सारिड निमलो, बारिड निमलो, चाइगि निमलो, बारो निमलो, फ्लेगोच निमलो, सोसो निमलो, गोबा निमलो, योलोबा निमलो, बिरकुबा निमलो, बालचा निमलो, साहे (सायाः) निमलो निमलो, कोहोरेर निमलो, फोमि सेरसे निमलो,

सारमा निमलो, याहा (बारो चाइगि?) निमलो ।

मेकेला तारा सारिङगिके ने थिचा मालबा- तारा होपो, तारा होमो, तारा जातना, तारा दुमा, तारा लापचो, दुमा होपो, दुमा होमो, तारा सारिङगि, दुमा सारिङगि, इँगि सारिङगि, सात सारिङगि ।

कालपिपि लागा सेशशोनु सेततेक देयि मिनु यावरेपुकि : कालि मामा, कालि पिंपि, खे (चे) बारि, खेंसि (चेंसि) बारि, लावा बारि, चिनदु बारि, चुकु बारि, बुमा बारि, पुमा बारि, पुमा बारि, बादु बारि, सुकु बारि, आया बारि, बाया बारि, बेदा बारि, खोला (चोला) बारि, खुकु (चुकु) बारि, लाहा बारि । दादार, पिदार, बायावेदा, कालि मुलि होपो । लामा लामय्यो, उरगेन लामा, निमा लामा, उकुलबु, बकुलबु, कालिमा दारदामा ।

गोइँदा लागा सेशशोनु सेततेक यावरेपुकि : शेरे किकि, शेरे पिपि, मुसो किकि मसो पिपि, कुलि किकि, कुलि पिपि, मुलि किकि, मुलि पिपि, तुनि किकि, तुनि पिपि, इँगि किकि, इँगि पिपि, सिखि किकि, सिखि पिपि, जिखि किकि, जिखि पिपि, पुरंगि(पारंगि) किकि, पुरंगि पिपि, सुंसि किकि, सुंसि पिपि, बानि किकि, बानि पिपि, साहि (साया) किकि, साहि पिपि, खादे किकि, खादे पिपि, माइत किकि, माइता पिपि, चोइत किकि, चोइत पिपि, थालो किकि, थालो पिपि, यावरे गुबरे बाअ्नि कादे ।

मिनु जिला यावरे (मामागेड्डा यावरे सेचचा ।), कुंपि यावरे (बागेगेड्डा यावरे सेचचा ।), रुशि यावरे (पापोगेड्डा यावरे सेचचा ।) ।

मेकेला कोइँचके मुकदुमकालि मुलकोमथि खितब्लोइशा चाअ्वा नाअ्सोआन ने थिचा मालबा : मिथो नाअ्सो, कार्इता नाअ्सो, दाईंदा नाअ्सो, क्योरफा नाअ्सो, सेरफा नाअ्सो, बाअ्शि नाअ्सो, खुशो नाअ्सो, होलफा नाअ्सो, गिलफा नाअ्सो, तेप नाअ्सो, दारखा नाअ्सो, सुरि नाअ्सो, सारि नाअ्सो फुरि नाअ्सो, इँगि नाअ्सो, दुमा नाअ्सो, मुइलि नाअ्सो, सुंसि नाअ्सो, फोका नाअ्सो, गोसाइँ नाअ्सो, सारिङगि नाअ्सो बारिङगि नाअ्सो, खारिङगि नाअ्सो, शेनमा नाअ्सो, हामतिम नाअ्सो, पारमो (वुमे) नाअ्सो, दाईंदा (दाई दाई) नाअ्सो, सेरि नाअ्सो, फेरि नाअ्सो ।

पोइँवाग्यांमिआस ने : रागन पोइँबा ग्यांमि (पिनता ग्याम पोइँबा ?) ।

ग्यांमिआन ने : का:त ग्यांमि, फाचे ग्यांमि, दास ग्यांमि गुथुल ग्यांमि, सेसेल ग्यांमि ।

पोइँवोआन ने : नारु पोइँबो, आया पोइबा, क्योहो पोइँबा, सुना पोइँबा, बोन (वाकि?) पोइँबो, कालदान (रितथे?) पोइँबा, लालु पोइँबो, रावाचे (आरजुन?) पोइँबो, माले पारतेन पोइँबो ।

ब्ला पोइँबोआन ने : इँगि ब्ला पोइँबो, सुनाइ ब्ला पोइबो, नारु ब्ला पोइँबो । किकिआन ने : नाग देयि (नयाँ?) किकि, सिदा किकि, दारदा किकि, शेरे किकि, थानि किकि, कालि किकि, सुयु किकि । नारुआन ने सेचचा : आया नारु, क्योहो नारु, सिदा नारु ।

मेकेला क्लेःशिआन ने सेचचा मालबा : क्लेअ्शि होपो, दालशि होपो, फालशि होपो, निपाँश होपो ।

सुरोमआन ने सेचचा : गाउकु बोबु सुरोमपुकि बाअ्नि : खोलमे सुरोम, देवा सुरोम, इँगि सुरोम, केलो सुरोम, मेलो सुरोम, नार्दिनारि?) सुरोम, पादि सुरोम, पारमु सुरोम, लिखचो (लिकुवा) सुरोम, कुलि सुरोम मुलि सुरोम, थाङगारा सुरोम, दाइनि (शिलिम) सुरोम, ब्ला:ला (दोवाते) सुरोम, दुमा सुरोम, बादेम सुरोम, कोथे सुरोम, फोपारगि सुरोम, सिनदार सुरोम, कोतकेलो सुरोम, रामवेदे सुरोम, लाथि (लाति?) सुरोम, गिफा सुरोम, शेनमो सुरोम, दुनमो सरोम, च्यानच्यान सुरोम, बुकुवा सुरोम, बादे सुरोम, कोवे सुरोम ।

सुरोआन ने थिचा : इँगि सुरो, लालाम सुरो, देवा सुरो, लापचो (दोका?) सुरो, केंमि सुरो ।

बादेमआन ने सेचचा : बादे कोथे बादेम, फोपारंसि बादेम, सिनदार बादेम, कोतकेलो बादेम, रामबेदे बादेम, दोवाते बादेम, लाति बादेम, नारि बादेम, पारमु बादेम, गिफा बादेम, शेतमो बादेम, दुतमो बादेम, च्यानच्यान बादेम, बिरकुबा बादेम ।

बादेमनु कोथो यो सेचचा मालबा । मेकेला थारकृतिआन देंयि मुइग्यो सेचचा मालबा ।

गौनिबु फोल (ख्योंपातिचआन मुइग्यो) : गंगर, पाइँसार, साडगे, युसाड, निलार्यासि, दार्लेदिरि, दावा, निलाकाइंतो, दाबलाड, युदाड, कुसाड, युमा, मेवा, कुसमा, आवाइ, किङगुरु, गेलमु, रिमबु, बागेलु, फाया, फावा, बाराडगेलु ।

मेसेलमि सेससोनु सेचचा मालशो यावरे : केरो मेसेलमि, मेसे-कुसे, फुलमांति बागे, देउला-थादि, कालो दुडलो, फालशि होपो ।

क्युर्इतचआन देंयि : रागान पोइँबो ग्यांमि, चोखा होपो चोखा होमो, हासेम, आहपुलु, शेतपुलु ।

दुरबिचआन मुइग्यो : दास ग्यांमि, युलस, मेसेलमि ।

क्या:व : बाने लाटा (डारो), नागदेंयि, गुरदेंयि, दाशग्यांमि । आअ्ता : फाचे ग्यांमि ।

ब्लामिच : आगुन होपो, सागुन होपो, तेप नाअ्सो, तेप होपो, सिदा ।

लोंकु (लोंकुच) : नैसा ।

लिनो (लिनोच) : सासिबु सेद : रुपो, गुंपो, मोलाड, योलाड, पोकालि, सुना, चारिकुँ (दारा?), लिपु थेरेरडा, शांकातुलि, लिकु, बुकु, डाकु, सुबकु, दुबकु, सापसु, स्लोगगा, थेले, चोकात, इँगि, साहे (साया), दोका (लापचो), सांगारे (क्लेंसि), सासि, बुत (ओल), राज बिमसेन, साडखा, खालि, बुकुलि, गोरखा, सेंति, केर, खोला ।

बुजिच : सिदा, गोसाइँ, कालो होमो होपो, गाइँदु । का:तिच : कातर्यांमि, निमलो, तेप नाअ्सो, युमा । रुपाच/देवबाच : थानि बागे ।

(... शोलमास)

दोपा सेलसिबा कोइँच लो:ङा गेरापेनमा

मुल इईं लो: बासाकालि देबलोप पाचाकालि चिं एकेमि मार मार थोमलातामसि सेलशो निनि ? दोपा चिं कोइँच लो:के थेंपास दुमबा देंशो लाअ्निनि ? एचचिन दा जामना जामन लाशो चा । पाचचिस पारसेनतामि ला बानिमि एचचिना ? एकोकालिन चिं दोपा नेल कोइँचकालि कोइँच लो: बाअ्पाइने जामसिबा ?

आं: ... गोम पाशो रे चाहिँ पिएचंदि रिसारच पाशोनु आं ... थेंसिस ब्लेअ्शो नाड । हां: ... इसकारलालि वोरलदामि यो लो: लाचा मालबा । ओं पातिकेम आंके रोल आउत वोरलदाकालि कोइँच मार मार बाअ्मा आइँके इईं कोइँच लो:मि । मेको रिसारच पाशो बाअ्ति गोमि । मुल एकोकालि देबलोप पाचाकालि दुरदापुं दिसनारिके गे पाना पान बाअ्ति । मुल गारामार तारानदोके यो गे पानापान बाअ्ति । फाइनाल पाबलिकेसानकालि । मनु तेकसबुक राइतिङमि आंके पारतिपेसान बाअ्शो बा । आं ... मोपान इईं किरातिं कोइँच लो:मि पोएतरि यो ब्लेअ्ना ब्लेअेन बाअ्ति । मुल एचचि एनथोलोजि नेल कोइँचके थोइमि सु सु बाअ्वा देंशा रिसारचा पा गोमि एनथोलोजि रुलुइँचाकालि गे पाना पान बाअ्ति ।

कोइँच लो: मुलकेम राइतेक दा नेललि कोइँचके जिमगा मे । शेडन कोइँच लो: मुलकेम राइनुङ दे थेंसिशो साडसाके रोल चिं मार लिअ्बा ?

मेको देंशो कालेकतिक बारक देंअ्निमि । मेको चिं गो इनदिबिजुल लेबल ला मुरकाम मार पाचा चाबवा?देंशा गोम हाँ ... दु थाउजान लरिन गे पाशानान बाअ्ति । हां ... मुल कोइँचबुके रोल मार दुमचा मालबाडाना कालेकतिव एफोरव नेल आं चुअ् थेमकाम जाअ्शा आं ... कालेकतिव बोरक पाचा मालबा ।

नेसोच सामिबु एचचि एकेपुकि नेनाना बाअ्चा दुमशो बा दा. लाल रापाचनु दुशो चिडलो मुल एके इनकालि का:ले ब्लेक का: ताअ्चा एकेआनकालि आनुरोद पाइनुङा मुल एके का:ले ब्लेक का: ।

बिग्यापान गिखबा दा:थेमि ।

नेसोच सामिबु एकेपुकि एचचि नेचा दुमनाना बा सामुदायको लागि सानचार रेंदियो उपाताका ८७.६ मेगाहारजा । मुल बिग्यापान नोले एके इनकालि गेरापेनमामि लेंशा का:लेनु जेमलाहाअ्नुङ । मुनु आईं नामसोच दाकतार लाल रापाचकालि यो जेमलाहाअ्नुङ ।

एचचि रागिमि आम आम सोयेतता पुईंतेक चालन डोइति बारशो बा । मार देंनिनि एको रागिङा पुनसाङराचाना दोपा दुथो चिडलो मुल एके इनकालि लाअ्निनि ?

आं... सिनातङा खोदेंव मुलात मालि । मुल एको रागिमि बाअ्शो मुरुपुकि आम लो: बाअ्शो मुरुपुकि, आम मुलकेम बाअ्शो मुरुपुकि मुनु आम जोगराफि बाअ्शो मुरुपुकि सां लो:, मुलकेम, मुरु नु जोगराफि आं के बेसिसमि एको स्तेत रिइसताराकचार दुमचा मालबा ।

कोइँचकेमि सोयेतता रागि ता:तेक सामबावाना गिश ताइनिनि ? एचचि कोइचाँपिकिमि यो सोयेतता रागिके माग बोअ्शो बा । कोइँचाआन गे पाशो इसताइलमि दा लेस ताइसिबा । आं ... मार ङाना एको याकदुङआन आरथात लिमबुवान, खामबुआन मुनु कोइँचवान देंशो यो लो: यो चा । आ ... मेको लाअ्शा किरात आतोनोमास रिजान किरात पोरोविनस किरात इशलेत दुमताङाना आईं ने नेललि किरातआनकालि रिमशो दुमबा । किरात सोयतता पारदेश किरात राजजे मेको रिमशो दुमबा ।

एचचि जसतै लिमबुवान खामबुवानपुकि गिशि गेतथि लाशो चान नि लो: पोएतेक बेगमि लो: बोअ्शो बा । कोइँचके चिं मारदे मोदे लो: माबोअ्मे ।

आं मारदेङाना कोइँचपिकके पोलिटिकाल आवायरनेस, सोसिल आवायरनेस मोराल आवायरनेस माद्मशो पातिके मो दुमशो मे ।

एकोकेरे मार कोइँचपिकिमि चेतान माब्लिअ्शोमि दे मारदे मोदेशो दुमगे ?

ज्यु ज्यु चेताना आवायरनेस दुमतिके मो दुमशो मे । इनतेलेकचुयल लेवालमि यो माबाअ्मा होगि आं ... कालचुराल लेवालमि यो माबाअ्मा । पोलितिकाल लेवालमि यो माबाअ्मा । ईंचि ईंचि बाअ्शो यो माराइ माराइ ताइनुङ कों देंशा लेपासो पातिपातिकेम मो दुमशो ।

आं... कोइँच इईं रागि दा मालबान । मुनु कोइँच इईं रागि ताचाआ लागि मार पाचा मालबा ? एचचि कोइँच बाअ्तेकमि दा तामसालिङ रागि दे माग पाशो चान । मार पाचा मालबा । दोपाङामि कोइँच डोइति बारचा मालबा खोदेशो लाअ्शो निनि :

आ... मार ताशो बाअ्तिहाना ... कोइँचपुकि एको मेको मेको मेको पोलिटिकाल पारतिमि ला आतेच दुमशो इनदिपेनदेनतालि आम मिन गे पाने माचातिक मो दुमशो हो । आं ... मुल मार पाचा मालबाडाना मुरुका ते बाअ्ताङाना यो कोइँच देंशोङामेरे कोइँच कोइँचके कोइँचबान कोइँचबान दुमदेतातङाना यो उपा कोइँचबान दुमचान मालबा । मेकोकालि नेलले कोइँचपुकिमि आं ... फासता गो कोइँच नाड । मेकेरेला पोलिटिकाल पारति आंके पोलितिकाल विउ देंचा मालबा । फास्तामि गो कोइँच नाड । आंके कोइँचवान देंचा मालबा ।

कोइँचमि सेससेब्लेअ्से माबाअ्शोखेम पोशता दाकतार पा आम रागि सेततिनि । मुल एकेआनको नोलेङा योमलातामसि चिं मार मार बा ? नेपालमि मार पाइनुङ दे सेननि ?

आं ... आंके रोल मुल मार दुमबाङाना मुल एकेदेंमिक सेकतार्मि आं ला गे पाचा । मेको एरियामि मार मार दुमशो बामे देंशा मेकोला रिसारच पाचा आंके फिउचारके प्लान बा ।

एकेमि मुल कोइँच इईंके थेंपोस लो: नु मुलकेमकालि थेपास पाशो ताचा ताइँसिबा । गो इईंके बासाङा लो: दुमता एचचिना मुल मुलकेम यो जामनाना लाशो चा । जासतो पोचेत सोइगाइ देलतेलमि पातेक शांदारनु एचचिनाङा शांदारमि इशका फ्लाइँचमदा दुमशो बा । एकोकि चिं दिसा डोदेशो पाइबा खोंदेब लाअ्शो नानि ? उपातेकामि पातेक शांदार सिल नु देलमि पातेक शांदार सिलमिन इशका फ्लादाचिमदा बा । एको ओंदेशो पारिवारतानमि इईंके कालचार दोशो वोइबा खोंदेब लाअ्निनि ?

सुसूंचत कालचाराल, लिङगुशतिक चेनजकालि तेअ्चा माजामसिबा । मेको लानालान बाअ्वा । मुरु खोंदेवान बाअ्वा । आंके कातुनञे गाउँमि गोमि शांदार सिल पाशो मानाङ हाना यो पोइँबा ग्यांमिमि नेललि आईंके मुलकेम पाइनिम थियो । इन दा पासता मुल चिं मे नेललि जामना जामन लाशो बा ।

हानाङ यो एको नेपाल बेलिला पाशो एवतिविंतिमि गाउँमि यो ईंचि ईंचि आवायरनेस दुमना दुमना लाशो ताशो बाअ्ति । मोपातिके सापपान आपर्तिमसंतिक बाअ्ति गेतथि लाइबा देंशा ।

एचचि सेससेब्लेअ्से पातेक खेम पिएचदि पाचा दुमता । कोइँचमि सेससेब्लेअ्से पाइबापुकि सापपा खाँचो बा । मानिमि । मार्दे नोले दुमशो मे कोइँचपुकि सेससेब्लेअ्सेमि पाचामि आरथिकबा पितमि दे रुचि माबाअ्थु दे मारदे मे ?

मेन मार मे ङाना साइ साइ शुरुप केङगिरमि आईंमुरुकालि एकेला एनिमाकालि बुदि लेःतेमे । लाडगा लेःतेमे । मेकेला एकिकाराान आ नेमि आईंके लो:, मुलकेम, आइदेनतिति नेललि सापेरेस दुमता ।

मुनु मेकेला आईं मुरु चिं एको इशतार्दि पातेकमि इसकुल, कालेजमि लातेक चानस मातां:मे । मोपातिके एजुकेसान माद्मतिके एवायरनेस माद्म । अवायरनेस माद्मशोङामेरे माराइ यो माद्म ।

दोपा खासपुकिमि कोइँचकालि नोले पोगमे माराइ चा मोदेंशो ?

आं ... ओंदेव ओंदेव देंनिमि का: लो:, का: होपो, का: शोंपो, रेंसि यो का:, लो: यो का: नेललि केङगिंरर लो: शेंसिचा मालशो मोपातिके आईंके जो पाशो लो:कालि दिसकारेज पाइनिमि थियो पासतामि । मोपातिके जामशा लाशो ।

एके इनकालि आईंके कोइँच नेसोच सामिबुकालि इशङा लो: शो:चा दुमता । मुल आईं गेरापेनमा नेशा बाअ्वा कोइँच सामिबुकालि बा ङारमि माराइ देंचा मालशो लो: देंचा बा: कों

गो मार देंनुङङाना मुरु दुमशो नोले बातेक नु ब्लेअ्तेक लो: माद्मथु माद्मबा । प्लेकडा कुमसो ब्लेअ्चाकालि, रिचडा कुमसो ब्लेअ्चाकालि, हुइशडा कुमसो ब्लेअ्चाकालि मिनु खापडा कुमसे ब्लेअ्चाकालि लो: माद्मथु माद्मबा । गोइ सु नानि देंशाङामिन सुइँमि हिललो पामतेमडाना गो यो मुरु नाड देंशा देंचाकालि लो: माद्मथु माद्मबा । मोपातके आम मामा लो:कालि थामपान हिमनाम पाने । मो मारदेहाना मामा लो: याब्लेर खिं मे । मेके इनके गिबात तिरिंतिरि बाअ्वा । चेरेलिल ।

हाजुरकालि यो चेरेलिला । नेसोच सामिबु एचचि नेचा दुमता कोइँचके थेंपोस देंशा दुमबा दे दा. लाल रापाचनु दुथोचिडलो । एको गेरापेनमा दोदेंशो लाअ्नि आईंकालि मिमचा माप्चेंचा नाइल ।

एको किडलो चुपलु गेरापेनमाकालि दोपा डोइति बारपाइने जामसिअ्वा । इन योंकिन आईं डोइति बारतेअ्क लों मे । किडलो चुपलुआ नेमि ब्लेसपात सोइचा नाइल दे आदारसेमदार थारनुङ । आईंकालि ब्लेसपात सोइतेक नेरा मे :

किडलो चुपलु, कोइाच लो: गेरापेनमा, सामुदायको लागि सानचार रेंदियो उपात्यका एफ एम ८७.६ मेगाहारज

तेकु, काथमान्दु नेपाल ।, जि पि ओ ४३१४, मुनु आइाकालि फोन किनिन पातेक हिअ्कि लामबार मे : ४२२३६७१

बिरिज तुनमि दा:थेमि ।

आ ङारमि गोरापेनमाअ्च (सानचालाक) गो लोंकुच सागुन (आमरित सुनुवार), गेरापेनमा सेलमाच (उतपादाक) कोइँचबु का:तिअ्च, मुनु पार्विदिक वारंचकालि थाचानाइल ।

जाअ्व दुमसिनाअ्ति एकोन ना:खेम इनकालि बु जिपचाङा मारमार कासाबिसा नु दामलो तुइनामसि कुरशा जाअ्नुङ । मे: ना:खेमकालि ब्लाड, नाम सेवाल ।

क्लोजिङ तुन आ डारमि । ❑

कुमसो

निकथुँ मुलिच

१.

थाम नाम पाइनुङ देंवामि
जोल नाम का:का पाइयि बाअ्ता
सेलिन बाअ्शो दाअ्शो नाङ
गेना थोचे रे मातुइथु सार्इयि बाअ्ता ।

वोति गो दा कापति गो दा
लुडगिर सापपा खाइति
थामा नाम पाइबा दुमङानु
लुडगिर खाइपा साइति

नाम देंचा जोल बाअ्ता
हेमशा नाम मारुवबाकालि
सेलिन साइति आंकालि
चोगे दुमचा का:थु सानेमि इँकालि ।

२.

सेरेम फु बोइता रोडगुमि
तोशिल बोइता रावामि
तेको फु सेअ्शा गेअ्ने
देन देनो क्लेमलि आंकालि ।

लाला देंशो तोअ्शिल फु
बुबु देंशो सेरेम फु
ब्लिपथा बाअ्चा मालतु क्लेमलि
ईंके थुंमि आंके एको थुं

को:ङेना को:ङा ए क्लेलचा
मेरे क्लेमलि दारशो बाअ्ता
दारशो मामे क्लेलचि
माराइ माराइ गारशो बाअ्ता ।

३

सोअ्सु तिलचा इमर्चाचि
इमर्चाचि फुललु चुसदोसामा तिलचा
थेंवि फुललु हिमशा
थेंवि फुललु याअ्चा हिमशा
गो दा जाअ्शो एको रागिमि
इनकालि मिमशा मिमशा

क्यारशेआ माने सिंगारि
बि:के वांबु मालि
ओतांथि पिने सिल पाइ गुइ ग्याइशा
आं दायुके सालि

रावा क्योरशा गुरिपगुरवा
खारांके सेलशा फालि
ईंकालि लाइनुङ बांदो पोअ्नुङ
बुजडा आई शांदारकालि ।

आइतथा वुज, लेडलेड ।

भोलिको नयाँ नेपाल गुरुङ र बज्जिका भाषामा प्रकाशित हुनेछ ।

गोरखापत्र किरांती-कोइँच (सुनुवार/मुखिया) भाषाको पृष्ठ संयोजक :
उत्तमकुमार सुनुवार/समीर मुखिया (सुनुवार)

नयाँ नेपाल, गोरखापत्र दैनिक
पो.ब.नं. २३, काठमाडौं, नेपाल
E-mail : chuplu@gmail.com